

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
КАФЕДРА АТЛЕТИЧНИХ ВИДІВ СПОРТУ

Теорія і методика атлетизму
(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА
Дисципліни спеціалізації
підготовки бакалаврів

галузь знань 01 Освіта
(шифр і назва напрямку)

спеціальність 014.14 Середня освіта (здоров'я людини)
(шифр і назва спеціальності)

Львів 2018 рік

Навчальна програма з дисципліни «Теорія і методика атлетизму» для студентів спеціальності 014.14 Середня освіта (здоров'я людини).

III с. (денна форма навчання).

Розробники:

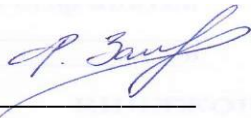
к.фіз.вих., доцент Розторгуй М.С.

к.фіз.вих., доцент Товстоног О.Ф.

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри атлетичних видів спорту

Протокол від «30» серпня 2018 року № 2

Завідувач кафедри атлетичних видів спорту

(підпис)

(Загура Ф.І.)

(прізвище та ініціали)

Навчальна програма затверджена на засіданні Ради факультету педагогічної освіти

Протокол від «___» _____ 20__ року №___

Голова _____

(підпис)

Р.Л. Петрина

(прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

ВСТУП

Однією з передумов ефективного функціонування кредитно-модульної системи в Україні є структурне перетворення вищої освіти. Зміст вищої освіти у галузі фізичної культури і спорту орієнтований на формування знань, умінь, навичок, якими повинен володіти та творчо реалізовувати у змінних умовах трудової діяльності студентів.

На основі концепції фізичного виховання, що є складовою системи освіти України, яка базується на конституції України, законах України «Про освіту», «Про фізичну культуру і спорт» тощо, для підвищення рівня професіоналізму тренера-викладача в навчальний процес студентів профільних закладів вищої освіти було впроваджено дисципліну «ТіМ атлетизму». Протягом навчання основним джерелом підготовки майбутніх фахівців галузі фізичного виховання та спорту в профільних закладах вищої освіти виступають профілюючу дисципліни практичного спрямування, що свідчить про важливість вивчення «ТіМ атлетизму» для підвищення рівня підготовленості студентів.

Програма вивчення навчальної дисципліни «Теорія і методика атлетизму» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 014.14 Середня освіта (здоров'я людини).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є організація та методика проведення оздоровчих занять з використанням засобів силових видів спорту.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліни медико-біологічного циклу, дисциплін гуманітарного циклу, дисциплін професійно-педагогічного циклу, дисциплін професійно-орієнтованого циклу.

Програма навчальної дисципліни складається з одного змістового модуля:

1. Теоретико-методичні аспекти використання засобів силових видів спорту в фізичному вихованні.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни.

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни є формування базових професійно-педагогічних знань, вмінь та навичок, які забезпечують теоретичну та практичну підготовку фахівця з фізичного виховання та здоров'я людини.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «ТіМ атлетизму» є формування професійного світогляду студентів, забезпечення оволодіння методикою використання засобів силових видів спорту в практичній діяльності з метою оздоровлення організму та відновлення втрачених функцій організму, надання студентам умінь і здібностей проведення занять з силових видів спорту та атлетичної гімнастики.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

Знати: загальну характеристику сучасних силових видів спорту; термінологію силових видів спорту; класифікацію та характеристику засобів силових видів спорту: техніку безпеки та профілактику травматизму на заняттях з використанням засобів силових видів спорту; особливості силової підготовки осіб різного віку і статі; основи методики розвитку сили засобами силових видів спорту; особливості техніки змагальних, спеціально-підготовчих і загально-підготовчих вправ в силових видах спорту; методичні аспекти побудови комплексів з використанням засобів силових видів спорту спрямованих на профілактику ускладнень та лікування при травмах та

захворюваннях опорно-рухового апарату, серцево-судинної, нервової, дихальної та ендокринної систем; особливості змагальної діяльності спортсменів з інвалідністю у силових видах спорту; нозологічні особливості підготовки спортсменів у силових видах спорту.

Вміти: застосовувати у практичній діяльності одержані знання, використовувати сучасні засоби силових видів спорту в складанні програм з фізичного виховання, у проведенні оздоровчих занять з атлетичної гімнастики з особами різного віку та статі.

Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні аспекти використання засобів силових видів спорту в фізичному вихованні.

Тема 1. Вступ до спеціалізації з силових видів спорту.

Значення та місце дисципліни в системі професійної освіти. Загальна характеристика сучасних силових видів спорту. Термінологія силових видів спорту. Класифікація та характеристика засобів силових видів спорту.

Тема 2. Основи організації навчально-тренувальних занять, техніка безпеки та профілактики травматизму під час занять з використанням засобів силових видів спорту.

Техніка безпеки на заняттях з використанням засобів силових видів спорту. Травматизм і його профілактика на заняттях з використанням засобів силових видів спорту. Матеріально-технічне забезпечення занять з використанням засобів силових видів спорту. Технічні вимоги до обладнання та інвентаря для проведення змагань з використанням засобів силових видів спорту.

Тема 3. Основи методики розвитку сили.

Методика розвитку вибухової сили засобами силових видів спорту. Методика розвитку максимальної сили засобами силових видів спорту. Методика розвитку силової витривалості засобами силових видів спорту. Методика збільшення анатомічного поперечника засобами силових видів спорту.

Тема 4. Силова підготовка осіб різного віку і статі.

Організація оздоровчих занять з використанням засобів силових видів спорту. Основи організації оздоровчих занять силової спрямованості з юнаками. Основи організації оздоровчих занять силової спрямованості з жінками. Основи організації оздоровчих занять силової спрямованості з особами похилого віку.

Тема 5. Основи техніки змагальних, спеціально-підготовчих та загально-підготовчих вправ у силових видах спорту.

Основи техніки та методика навчання техніки змагальних, спеціально-підготовчих і загально-підготовчих вправ у важкій атлетиці. Основи техніки та методика навчання техніки змагальних, спеціально-підготовчих і загально-підготовчих вправ у пауерліфтингу. Основи техніки та методика навчання техніки змагальних, спеціально-підготовчих і загально-підготовчих вправ у бодіблдингу. Основи техніки та методика навчання техніки змагальних, спеціально-підготовчих і загально-підготовчих вправ у гирьовому спорті. Основи техніки та методика навчання техніки змагальних, спеціально-підготовчих і загально-підготовчих вправ у крос фіті та армспорті. Основні

помилки, які виникають під час вивчення техніки вправ у силових видах спорту.

Тема 6. Основи побудови комплексів з використанням засобів силових видів спорту спрямованих на профілактику ускладнень при травмах опорно-рухового апарату.

Засоби силових видів спорту у системі лікувальної фізичної культури. Методичні аспекти побудови комплексів з використанням засобів силових видів спорту спрямованих на профілактику ускладнень при травмах хребта та спинного мозку. Методичні аспекти побудови комплексів з використанням засобів силових видів спорту спрямованих на профілактику ускладнень при травмах верхніх та нижніх кінцівок.

Тема 7. Основи побудови комплексів з використанням засобів силових видів спорту при захворюваннях серцево-судинної, нервової, дихальної та ендокринної систем організму.

Методичні аспекти побудови комплексів з використанням засобів силових видів спорту при захворюваннях серцево-судинної системи. Особливості побудови комплексів з використанням засобів силових видів спорту при захворюваннях нервової системи. Методичні аспекти побудови комплексів з використанням засобів силових видів спорту при захворюваннях дихальної системи. Особливості побудови комплексів з використанням засобів силових видів спорту при захворюваннях ендокринної системи.

Тема 8. Основи організації навчально-тренувальних занять з силових видів спорту з особами з інвалідністю.

Особливості змагальної діяльності спортсменів з інвалідністю у силових видах спорту (пауерліфтингу, армспорту, бодібілдингу). Нозологічні особливості підготовки спортсменів у силових видах спорту. Силова підготовка осіб з інвалідністю в межах корекційно-реабілітаційної програми.

3. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять в усній та письмовій формах й на основі виконання практичних завдань.

- Виконання практичних завдань.
- Виконання завдань самостійної роботи (реферати, самостійні роботи).
- Складання поточного заліку.

Підсумковий контроль – залік.

4. Перелік залікових питань

1. Техніка безпеки на заняттях з використанням засобів силових видів спорту.

2. Травматизм і його профілактика на заняттях з використанням засобів силових видів спорту.

3. Матеріально-технічне забезпечення занять з використанням засобів силових видів спорту. Технічні вимоги до обладнання та інвентаря для проведення змагань з використанням засобів силових видів спорту.

4. Загальна характеристика сучасних силових видів спорту.

5. Термінологія силових видів спорту.

6. Класифікація та характеристика засобів силових видів спорту.
7. Особливості змагальної діяльності спортсменів з інвалідністю у силових видах спорту (пауерліфтингу, армспорту, бодібілдингу).
8. Нозологічні особливості підготовки спортсменів у силових видах спорту.
9. Силова підготовка осіб з інвалідністю в межах корекційно-реабілітаційної програми.
10. Методичні аспекти побудови комплексів з використанням засобів силових видів спорту при захворюваннях серцево-судинної системи.
11. Особливості побудови комплексів з використанням засобів силових видів спорту при захворюваннях нервової системи.
12. Методичні аспекти побудови комплексів з використанням засобів силових видів спорту при захворюваннях дихальної системи.
13. Особливості побудови комплексів з використанням засобів силових видів спорту при захворюваннях ендокринної системи.
14. Засоби силових видів спорту у системі лікувальної фізичної культури.
15. Методичні аспекти побудови комплексів з використанням засобів силових видів спорту спрямованих на профілактику ускладнень при травмах хребта та спинного мозку.
16. Методичні аспекти побудови комплексів з використанням засобів силових видів спорту спрямованих на профілактику ускладнень при травмах верхніх та нижніх кінцівок.
17. Основи техніки та методика навчання техніки змагальних, спеціально-підготовчих і загально-підготовчих вправ у важкій атлетиці.
18. Основи техніки та методика навчання техніки змагальних, спеціально-підготовчих і загально-підготовчих вправ у пауерліфтингу.
19. Основи техніки та методика навчання техніки змагальних, спеціально-підготовчих і загально-підготовчих вправ у бодібілдингу.
20. Основи техніки та методика навчання техніки змагальних, спеціально-підготовчих і загально-підготовчих вправ у гирьовому спорті.
21. Основи техніки та методика навчання техніки змагальних, спеціально-підготовчих і загально-підготовчих вправ у крос фіті та армспорті.
22. Основні помилки, які виникають під час вивчення техніки вправ у силових видах спорту.
23. Організація оздоровчих занять з використанням засобів силових видів спорту.
24. Основи організації оздоровчих занять силової спрямованості з юнаками.
25. Основи організації оздоровчих занять силової спрямованості з жінками.
26. Основи організації оздоровчих занять силової спрямованості з особами похилого віку.
27. Методика розвитку вибухової сили засобами силових видів спорту.
28. Методика розвитку максимальної сили засобами силових видів спорту.
29. Методика розвитку силової витривалості засобами силових видів спорту.
30. Методика збільшення анатомічного поперечника засобами силових видів спорту.

5. Рекомендована література

Основна:

1. Виноградов Г. П. Атлетизм: теорія и методика тренінговки: [учебн. для студ. высших учеб. заведений физ. воспитания и спорта] / Г. П. Виноградов. – М. : Советский спорт, 2009. – 328 с.
2. Воробьев А. Н. Тяжелая атлетика : учеб. для ин-тов физ. культуры / А. Н. Воробьев. – Изд. 4-е. – М. : Физкультура и спорт, 1988. – 238 с.
3. Олешко В. Г. Підготовка спортсменів у силових видах спорту : [навч. посіб.] / В. Г. Олешко. – К. : ДІА, 2011. – 444 с.
4. Олешко В. Г. Силові види спорту : [підруч. для студ. вузів фіз. виховання і спорту] / Олешко В. Г. – К. : Олімпійська література, 1999. – 288 с.
5. Дворкин Л. С. Подготовка юного тяжелоатлета / Л. С. Дворкин. – М. : Советский спорт, 2006. – 452 с.
6. Тяжелая атлетика и методика преподавания: учеб. для пед. ф-тов ин-тов физ. культуры / под ред. А. С. Медведева. – М.: Физкультура и спорт, 1986. – 112 с.

Допоміжна:

1. Андрейчук В. Я. Методичні основи гирьового спорту : навч. посіб. / В. Я. Андрейчук. – Л. : Тріада плюс, 2007. – 500 с.
2. Бріскін Ю. Теоретичне обґрунтування багаторічної підготовки спортсменів у пауерліфтингу / Бріскін Юрій, Розторгуй Марія // Фізична активність, здоров'я і спорт : науковий журнал. – Л., 2013. – № 1(11). – С. 54-60.
3. Василевський В. В. Основи гирьового спорту / В. В. Василевський. – Л. : НП, 2004. – 52 с.
4. Вейдер Д. Строительство тела по системе Джо Вейдера (перевод с английского) / Д. Вейдер. – М. : Физкультура и спорт, 1992. – 112 с.
5. Верхошанский Ю. В. Основы специальной силовой подготовке в спорте / Ю. В. Верхошанский. – М. : Физкультура и спорт, 1977. – 53 с.
6. Власов А. Удосконалення технічної підготовленості пауерліфтерів на етапі початкової підготовки на основі використання пристрою дистанційного контролю за технікою змагальних вправ / Власов А., Панарін Б., Розторгуй М., Товстоног О. // Теорія та методика фізичного виховання. – 2016. – №. 4. – С. 47-52.
7. Воробьев А. Н. Тяжелоатлетический спорт. Очерки по физиологии и спортивной тренировке / А. Н. Воробьев. – Изд. 2-е. – М.: Физкультура и спорт, 1977. – 255 с
8. Дворкин Л. С. Тяжелая атлетика и возраст / Л. С. Дворкин. – Свердловск : Изд-во Уральского ун-та, 1989. – 200 с.
9. Дворкин Л. С. Тяжелая атлетика: [учебник для вузов] / Л. С. Дворкин; 1-я и 2-я главы – Л.С. Дворкин, А.П. Слободян. – М.: Советский спорт, 2005. – 600 с.
10. Загура Ф.І. Типові помилки техніки змагальних вправ у пауерліфтингу / Федір Загура, Марія Розторгуй, Володимир Науменко // Молода спортивна наука України: зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Л., 2014. – Вип. 18, т. 1. – С. 74-79.

11. Келлер В. С. Теоретико-методичні основи підготовки спортсменів : [посіб. для студ. ВНЗ фіз. виховання і спорту] / В. С. Келлер, В. М. Платонов. – Л. : Українська Спортивна Асоціація, 1993. – 270 с.
12. Матвеев Л. П. Основы спортивной тренировки : учеб. пособие для ин-тов физ. культуры. – М. : Физкультура и спорт, 1977. – 279 с.
13. Медведев А. С. Система многолетней тренировки в тяжелой атлетике / А. С. Медведев. – М. : Физкультура и спорт, 1986. – 272 с.
14. Платонов В. Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения : [учеб. для студ. высших учеб. заведений физ. воспитания и спорта] / В. Н. Платонов. – К. : Олимпийская литература, 2004. – 808 с.
15. Розторгуй М. Алгоритмізація навчання техніки змагальних вправ у силових видах спорту на етапі початкової підготовки / Марія Розторгуй, Олександр Товстоног // Фізична активність, здоров'я і спорт : Наук. журнал. – Львів, 2014. – Вип. № 1 (15). – С. 38 – 45.
16. Розторгуй М. Нозологічні особливості спортсменів-інвалідів як основа побудови підготовки у пауерліфтингу / Марія Розторгуй // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання і спорту / за заг. ред. Євгена Приступи. – Львів, 2016. – Вип. 20, т. 1/2. – С. 118 – 122.
17. Розторгуй М. Підготовка спортсменів з інвалідністю на етапі спортивно-реабілітаційної підготовки в силових видах спорту / Марія Розторгуй, Аліна Передерій // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві / уклад. А. В. Цьось, С. Я. Індика. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2018. – № 1(41). – С. 61-66.
18. Розторгуй М. С. Алгоритм навчання техніці змагальних вправ пауерліфтерів на етапі початкової та попередньої базової підготовки // Спортивний вісник Придніпров'я : наук.-теор. Журнал Дн. дер. інст. фіз.. культ. і спорту. – 2013. – № 3. – С. 86-90.
19. Роман Р. А. Тренировка тяжелоатлета. / Р. А. Роман. – М. : Физкультура и спорт, 1998. – 32 с.
20. Роман Р. А. Тренировка тяжелоатлета. 2-е изд., перераб., доп / Р. А. Роман. – М. : Физкультура и спорт, 1986. – 175 с.
21. Сичов С.О. Атлетизм : [навч. посібник] / С. О. Сичов. – К., 1997. – 62 с.
22. Стеценко А. І. Пауерліфтинг. Теорія та методика викладання: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / А. І. Стеценко. – Черкаси: Вид. відділ ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2008. – 460 с.
23. Стеценко А. І. Теорія і методика атлетизму: навч. посіб. / А. І. Стеценко, П. М. Гунько. – Черкаси: ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2011. – 216 с.
24. Стеценко А.І. Особливості побудови тренувального процесу на етапі передзмагальної підготовки в пауерліфтингу // Фізична культура в школі, 1999. – № 2. – С. 43–46.
25. Те С. Ю. Особенности методики совершенствования технического мастерства тяжелоатлетов различного типа телосложения / С. Ю. Те. – М., 1993. – 38 с.

26. Теорія і методика фізичного виховання: навч. посіб. /за ред. Т. Ю. Круцевич. – К.: Олимп. література, 2008. – Т. 1. – 391 с.

27. Товстоног О. Ф. Динаміка індивідуальних показників спортивного результату важкоатлетів національної збірної команди України – учасників Ігор XXXI Олімпіади / Олександр Товстоног, Марія Розторгуй, Сергій Зубков, Ігор Фостяк // Спортивна наука України: зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту: [електронне видання]. – Львів, 2017. – № 1 (77) . – С. 51 – 57.

28. Товстоног О.Ф. Использование комбинированных разновысоких плитов в подготовке девушек-тяжелоатлеток на этапе начальной подготовки / О. Ф. Товстоног, М. С. Розторгуй, С. П. Зубков, А. В. Гентош // Человек. Спорт. Медицина : вестник Южно-Уральского государственного университета. – Челябинск: здательский центр ЮУрГУ, 2016. – Т. 1, № 1. – С. 92-96.

Інформаційні ресурси інтернет

1. <http://uwf.net.ua/federation/management>
2. <http://powerlifting-upf.org.ua/>
3. <http://fbbu.com.ua/>
4. <https://www.armsport.com.ua/>
5. <http://igsf.biz/dir/ukr/>
6. <http://strongman.org.ua/>
7. <http://www.noc-ukr.org/>
8. <http://www.olympic.org/>
9. <http://www.iwf.net/>
10. <http://ewfed.com/>